

2019 ÅRS RESULTATTAVLA FÖR SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG OCH IMMATERIELLA RÄTTIGHETER

Sammanfattning

2019 ÅRS RESULTATTAVLA FÖR SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG OCH IMMATERIELLA RÄTTIGHETER

Beställd av

*Europeiska unionens immaterialrättsmyndighet (EUIPO)
från KPMG Spanien*

Oktober 2019

Sammanfattning

2019 ÅRS RESULTATTAVLA
FÖR SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG OCH IMMATERIELLA RÄTTIGHETER

För att EU:s mål ska nås är det viktigt att vi har en stark och stabil ekonomi. Små och medelstora företag fyller här en viktig funktion eftersom de säkrar nya arbetstillfällen och ekonomisk tillväxt i EU.

Betydelsen av små och medelstora företag får inte underskattas. Den årliga rapporten om små och medelstora företag i EU för 2017/2018 ⁽¹⁾ visade att de anställer två av tre arbetstagare och skapar ett mervärde på 57 procent i EU. Uppskattningsvis är det dock bara omkring 30–60 procent av de små och medelstora företagen som överlever fem verksamhetsår. För att stötta ekonomin i EU behöver små och medelstora företag få hjälp med att ta sin verksamhet längre än så. Innovation är en av huvudförutsättningarna för att företag ska kunna överleva och växa.

Innovation gör att små företag kan stärkas och växa och att de kan anställa fler medarbetare. Detta leder sedan till att EU:s ekonomi blir större och starkare. Därför är det nödvändigt att uppmuntra de små och medelstora företagen till innovation och därmed stödja kommissionens strävan att få en god och hållbar ekonomisk tillväxt.

Immateriella rättigheter spelar en viktig roll i främjandet av innovation eftersom de förser företag som investerar tid, möda och pengar i innovation med en mekanism för att skydda rättigheterna och dra nytta av dem.

EUIPO:s och Europeiska patentverkets gemensamma projekt ”*High-growth firms and intellectual property rights*” ⁽²⁾ har visat att små och medelstora företag med registrerade immateriella rättigheter har 21 procents större sannolikhet att få uppleva en efterföljande tillväxtperiod och 10 procents större sannolikhet att bli ett företag med hög tillväxt. Företag med paket av immateriella rättigheter har dessutom ännu större sannolikhet att nå hög tillväxt.

År 2016 offentliggjorde EUIPO den första resultattavlan för små och medelstora företag och immateriella rättigheter. Den har gett insikter i varför små och medelstora företag registrerar respektive inte registrerar immateriella rättigheter och vilka problem de kan stöta på. Denna studie har omnämnts i ett antal policydokument både nationellt och på EU-nivå, bland annat i arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar ”*Putting intellectual property at the service of SMEs to foster innovation and growth*” ⁽³⁾.

Europeiska observatoriet avseende intrång i immateriella rättigheter gav KPMG i uppdrag att genomföra en ny studie 2019 om små och medelstora företags syn på immateriella rättigheter. Studien var ett led i observatoriets åtagande att vart tredje år uppdatera sina större studier. Målet med studien var att få en bättre förståelse för hur små och medelstora företag i EU ser på och använder immateriella rättigheter.

⁽¹⁾ [Rapport om små och medelstora företag i EU 2016/2017](#).

⁽²⁾ [Snabbväxande företag och immateriella rättigheter](#).

⁽³⁾ [Arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar ”Putting intellectual property at the service of SMEs to foster innovation and growth”](#).

Detta kommer att ge beslutsfattare ett aktuellt och relevant faktaunderlag att använda när de ska utforma politik för att öka medvetenheten om immateriella rättigheter och användningen av dem.

Med hjälp av uppgifter från Eurostat tog EUIPO fram ett representativt och stratifierat urval av små och medelstora företag från de 28 EU-medlemsländerna. Urvalet omfattade avsiktligt fler små och medelstora företag med immateriella rättigheter än vad som finns i den allmänna populationen (ungefär 50 procent var innehavare av immateriella rättigheter), detta för att kunna få relevanta resultat i frågor som rörde innehav av immateriella rättigheter.

Totalt genomfördes 8 349 intervjuer med små och medelstora företag med verksamhet i olika sektorer och av olika storlek och nationalitet. De flesta analyser i denna rapport har gjorts med de små och medelstora företagen indelade i två undergrupper: de som angett att de är innehavare av immateriella rättigheter (4 401) och de som angett att de inte är det (3 948).

Precis som med 2016 års resultattavla för små och medelstora företag och immateriella rättigheter genomfördes intervjuerna på telefon med möjligheten att slutföra processen online. Frågeformuläret fanns på 23 EU-språk och intervjuerna hölls på det språk som valts av de små och medelstora företagen.

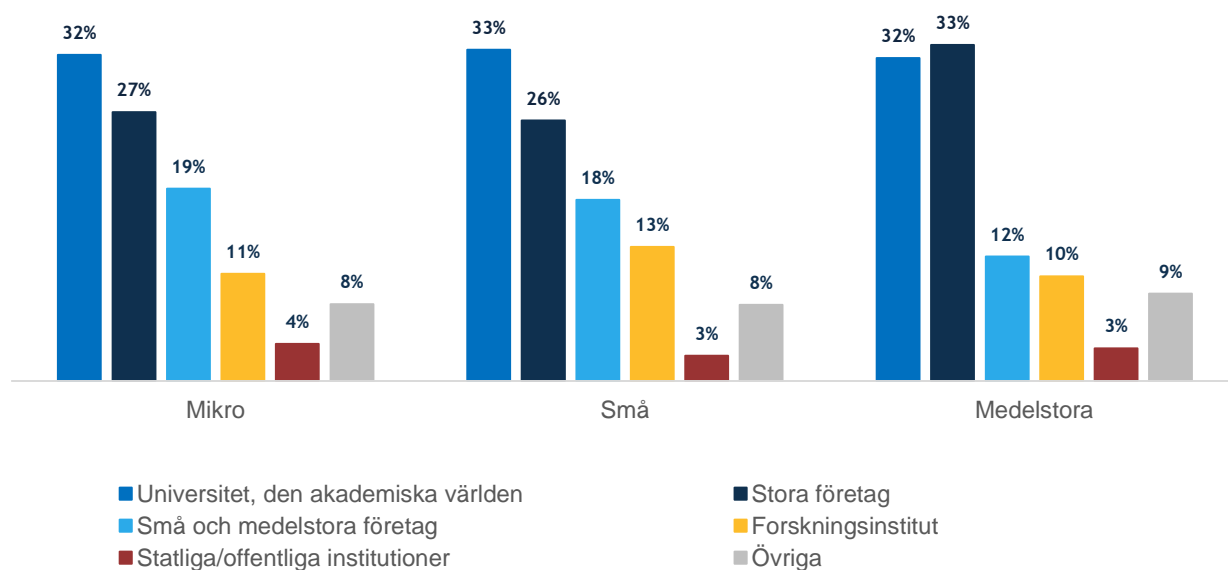
Viktiga resultat

Innovation – Uppfattningar och verklighet

Innovation är viktigt för ekonomisk tillväxt och merparten av de små och medelstora företagen (58 procent) säger sig vara innovativa. Det är mer sannolikt att företag som innehar immateriella rättigheter är innovativa: 73 procent av företagen som är innehavare säger sig vara det, jämfört med 42 procent av företagen som inte är det. Mest innovation förekommer inom utvecklingen av nya produkter. 63 procent av innehavarna av immateriella rättigheter och 31 procent av dem utan immateriella rättigheter är innovativa på detta område.

Innehavare av immateriella rättigheter har dessutom nästan två gånger större sannolikhet att samarbeta med andra organisationer om nya innovationer, jämfört med dem utan immateriella rättigheter. Högskolor och universitet är innehavare av immateriella rättigheters vanligaste samarbetspartner, och de är delaktiga i nästan en tredjedel (32 procent) av samarbetstillfällena. Företag utan innehav av immateriella rättigheter föredrar att samarbeta med större företag (34 procent).

Samarbetspartner till företag som innehar immateriella rättigheter, efter företagsstorlek

För immaterialrättsinnehavarna är de registrerade immateriella rättigheterna en produkt av samarbetena i nästan hälften av fallen (46 procent), och de immateriella rättigheterna är antingen eget innehav eller innehav tillsammans med samarbetspartnerna i 76 procent av fallen. Denna grupp tror att varumärken är de viktigaste immateriella rättigheterna. 58 procent uppger att varumärken är av stor betydelse för att skydda deras förmåga att få en konkurrensfördel från sin innovationsverksamhet.

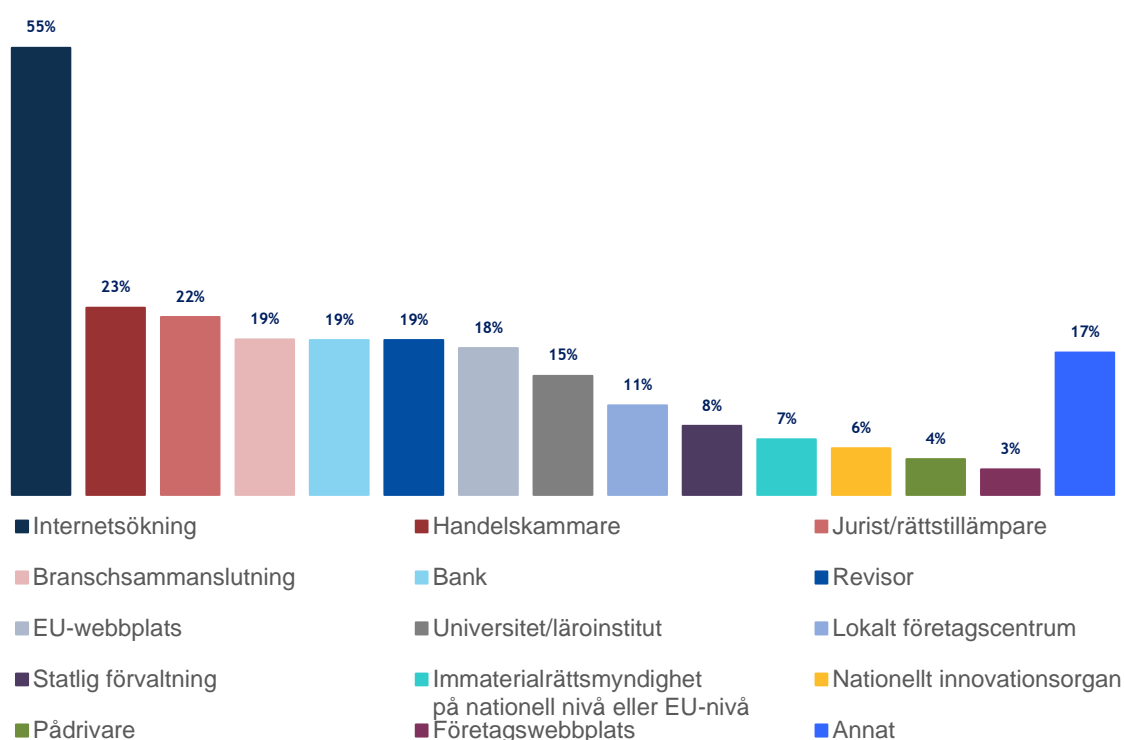
Jämförelse av den betydelse som innehavare av immateriella rättigheter anser att skyddsåtgärder har (2016–2019)

IMMATERIELLA RÄTTIGHETER	2019	2016
Varumärke	58 %	38 %
Patent	32 %	16 %
Upphovsrätt	21 %	16 %
Formgivning	24 %	22 %
Geografiska beteckningar	12 %	14 %
Växtförädlarrätt/rätt till växtsort	7 %	2 %
Kretsmönster i halvledarprodukter	6 %	1 %
Nyttighetsmodell (bruksmönster)	11 %	7 %

Kunskap om immateriella rättigheter och informationskällor

Det finns många informationskällor till stöd för företag och för de små och medelstora företagen kan det ofta vara svårt att veta var de ska söka. Internet är den informationskälla som används mest av små och medelstora företag som är immaterialrättsinnehavare. 55 procent av dessa företag använder denna metod. Experter som handelskammare (23 procent) och juridiska rådgivare (22 procent) är några av de övriga mest använda källorna.

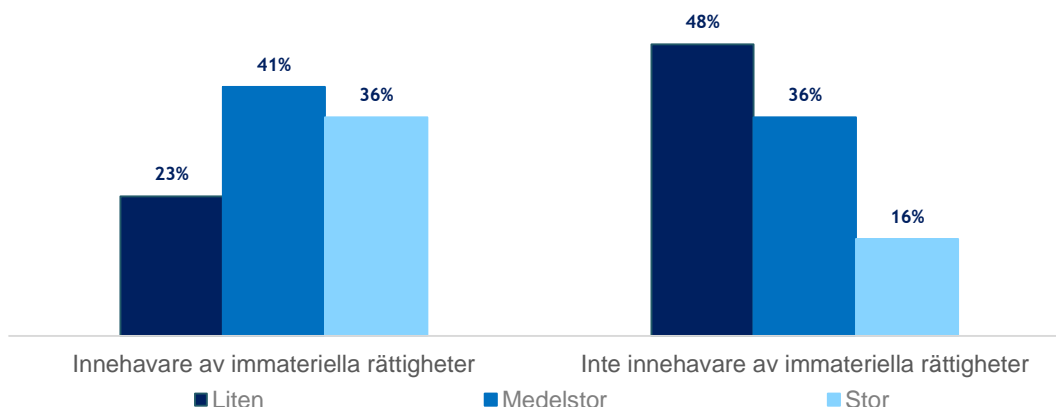
Informationskällor som används av innehavare av immateriella rättigheter för utvecklingen av företaget

När information söks specifikt för registrering av immateriella rättigheter är det dock mest sannolikt att immaterialrättsinnehavarna söker stöd från jurister (50 procent). Bara 19 procent av företagen utan immaterialrättsinnehav sökte information innan beslut togs om att inte registrera. Internet var den informationskälla som de helst använde. 26 procent av dem som sökte råd valde detta alternativ.

För att dra nytta av de immateriella tillgångarna krävs kännedom om vad immaterialrätt är och vilken inverkan detta har på ett företag. Som väntat har små och medelstora företag som är immaterialrättsinnehavare mer kännedom än företag som inte är innehavare: 77 procent av immaterialrättsinnehavarna har någorlunda bra till stor kännedom om immaterialrätt, jämfört med 52 procent av företagen som inte är innehavare.

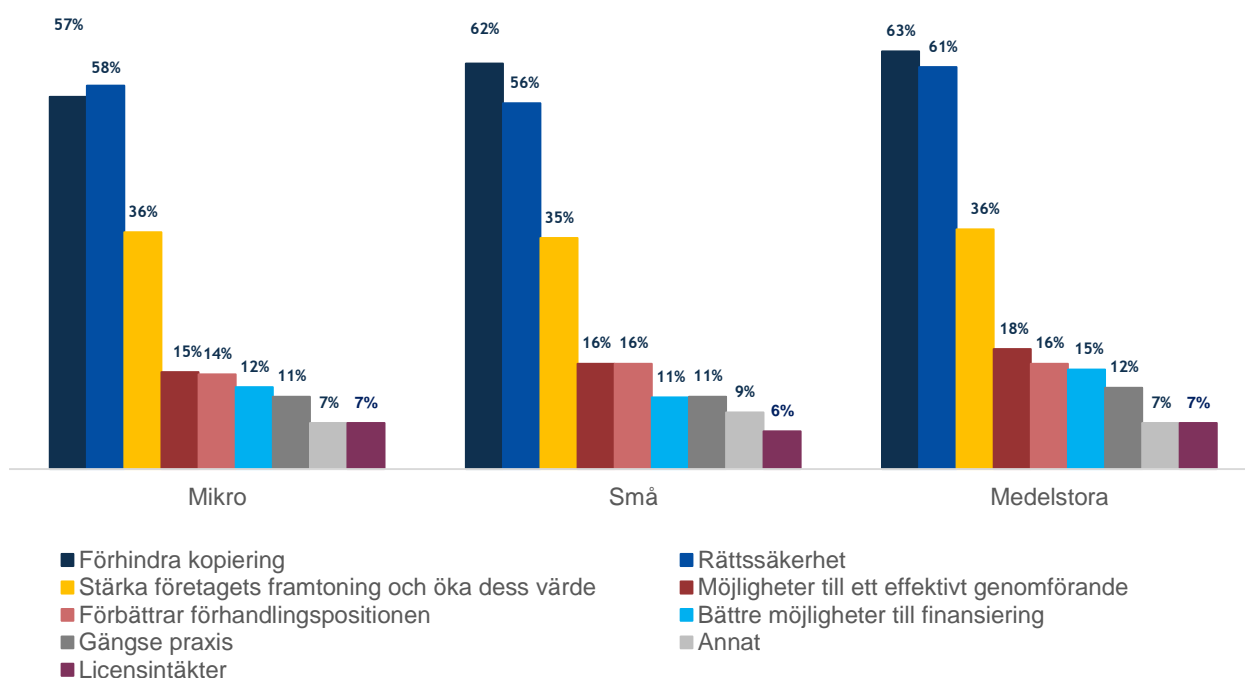
Kännedom om immateriella rättigheter, efter företagstyp

Skäl till och effekter av besluten att registrera immateriella rättigheter

En av de främsta förutsättningarna för att användningen av immateriella rättigheter ska öka är att företag får bättre förståelse för vilka fördelarna är. Huvudskälen till att registrera immateriella rättigheter var enligt immaterialrättsinnehavare som är små och medelstora företag att förhindra kopiering (59 procent), öka rättssäkerheten (58 procent) samt stärka företagets framtoning och öka dess värde (36 procent). När detta undersöktes efter företagsstorlek var ordningsföljden densamma för små och medelstora företag. Mikroföretag lägger dock mer vikt vid att rättssäkerheten upprätthålls än att kopiering förhindras.

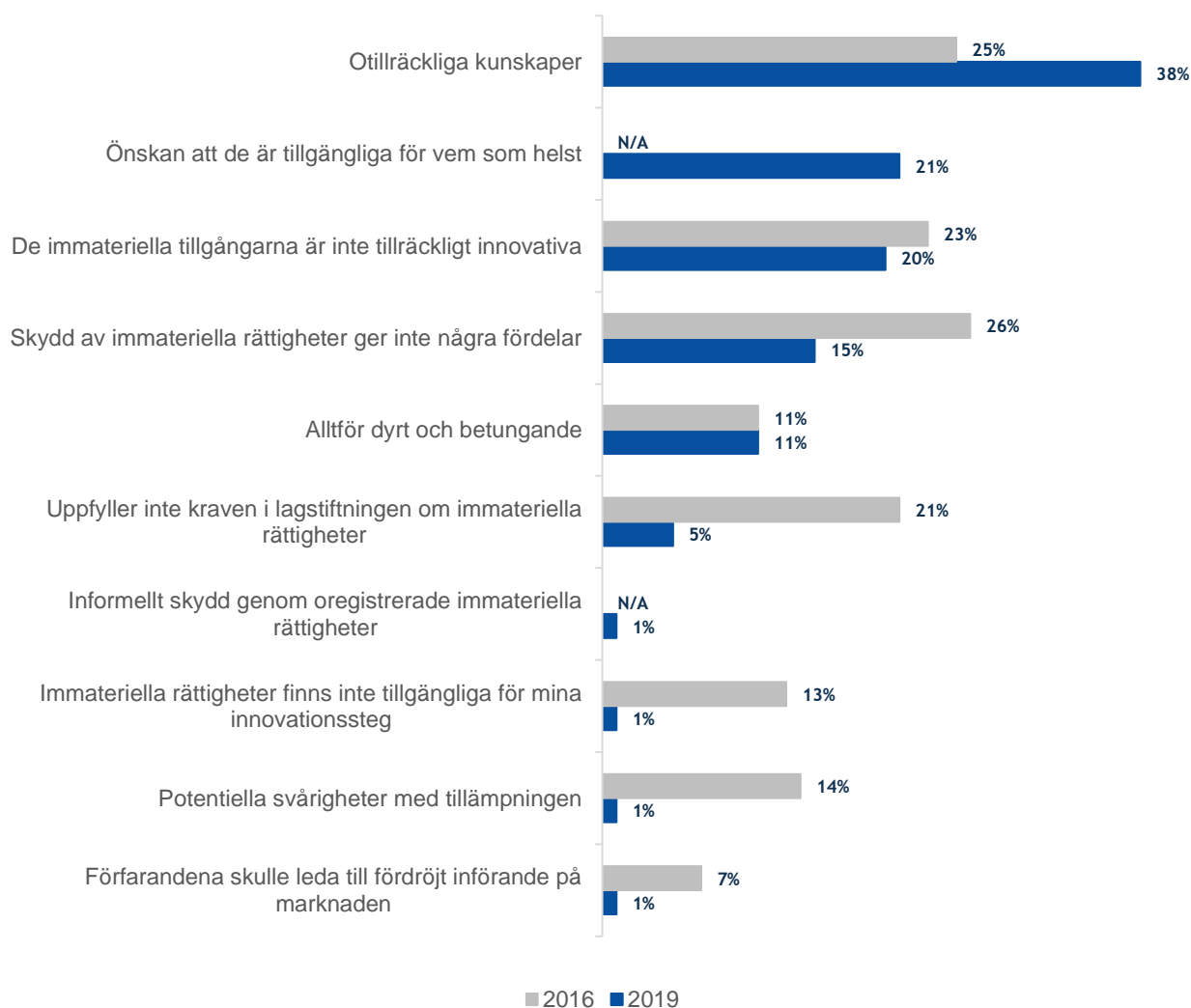
Huvudskälen till att registrera immateriella rättigheter, efter företagsstorlek

Efter registrering uppgav 54 procent av innehavarna att effekten var positiv. De främsta effekterna som konstaterats var bättre anseende (52 procent), omsättning (39 procent) och möjlighet att få tillgång till nya marknader (37 procent). Endast 1 procent av immaterialrättsinnehavarna såg en negativ effekt och 53 procent av dessa konstaterade orimligt stora insatser (tid och pengar) i samband med registreringen. Detta är dock inte en vanlig uppfattning. 61 procent av immaterialrättsinnehavarna uppgav att de inte haft några svårigheter i samband med registreringen.

För företag utan registrerade immateriella rättigheter var huvudskälet till att inte registrera brist på kunskap om vad immateriella rättigheter är och fördelarna med dem. Den andel som uppgav detta skäl har ökat från 25 procent 2016 till 38 procent 2019. 61 procent av dem som inte var innehavare skulle egentligen kunna tänka sig att registrera om de hade bättre kunskaper om immaterialrätt. Det näst största skälet till att inte registrera 2019 handlade mer om oegennyttia: 21 procent av de små och medelstora företagen ville att deras innovation skulle vara fritt tillgänglig för alla som ville använda den.

Huvudskälen till att inte registrera, enligt företag som inte är immaterialrättsinnehavare

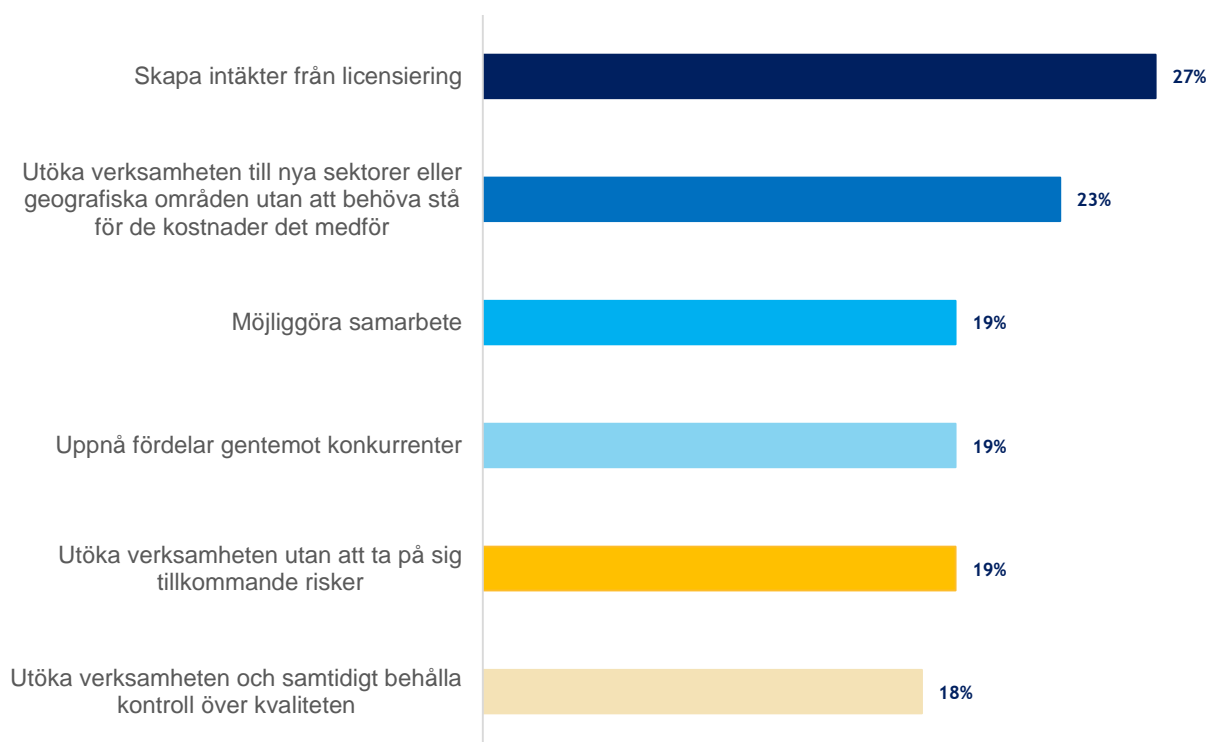
Monetarisering av innovationen

Små och medelstora företag ser ofta på immateriella rättigheter som en kostnad snarare än en investering eftersom man ofta inte förstår vilket mervärde de ger. Endast 25 procent av de medelstora företagen som var immaterialrättsinnehavare hade fått sina immateriella tillgångar professionellt värderade. Denna procentandel minskar till 20 procent när det gäller både småföretag och mikroföretag som är immaterialrättsinnehavare.

Kunskaperna om hur potentialen i immateriella rättigheter kan maximeras är i allmänhet otillräckliga. Detta framgår av det antal små och medelstora företag som har försökt få finansiering med hjälp av sina immateriella tillgångar. Även om tillgången till finansiering är ett av de största problemen för små och medelstora företag är det bara 13 procent av immaterialrättsinnehavarna som har försökt få finansiering med hjälp av sina immateriella tillgångar. Positivt är dock att 9 procent har kunnat göra det med framgång.

När det gäller kommersialisering har 24 procent av immaterialrättsinnehavarna ingått licensavtal som omfattar immateriella rättigheter, varav 71 procent gett licens för sina immateriella rättigheter till andra organisationer. Huvudskälen till detta var att få ytterligare intäkter (27 procent) och att utöka verksamheten på nya områden (sektorer och geografiska områden) utan att behöva stå för de kostnader det medför (23 procent).

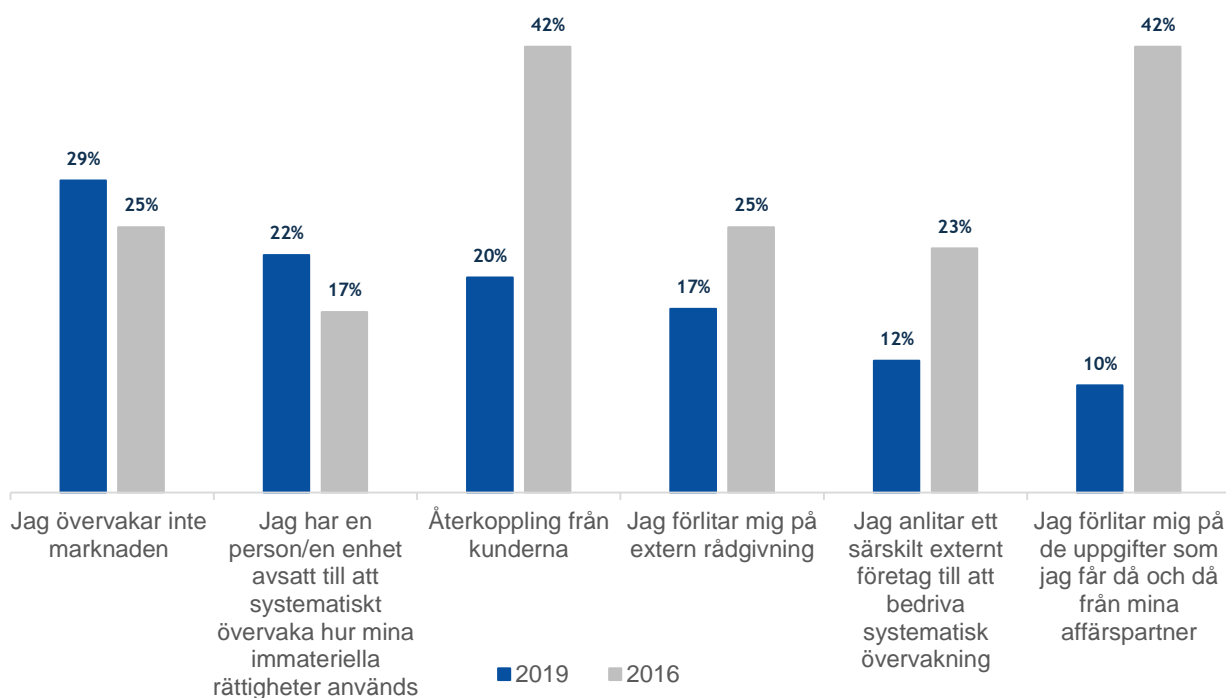
De sex främsta skälen till att immaterialrättsinnehavare licensierar sina rättigheter

Verkställighet

Intrång i registrerade immateriella rättigheter kan vara ett problem för små och medelstora företag. Ungefär 55 procent av immaterialrättsinnehavarna uppger att konkurrenters kopiering är det största hotet mot deras immateriella rättigheter för det kommande året. Men 29 procent av immaterialrättsinnehavarna gör ingenting för att övervaka marknaden för intrång i immateriella rättigheter. De företag som gör det använder sig främst av två övervakningsmetoder: att ha en anställd eller en enhet avsatt till att övervaka användningen (22 procent) och att använda sig av återkopplingen från kunderna (20 procent).

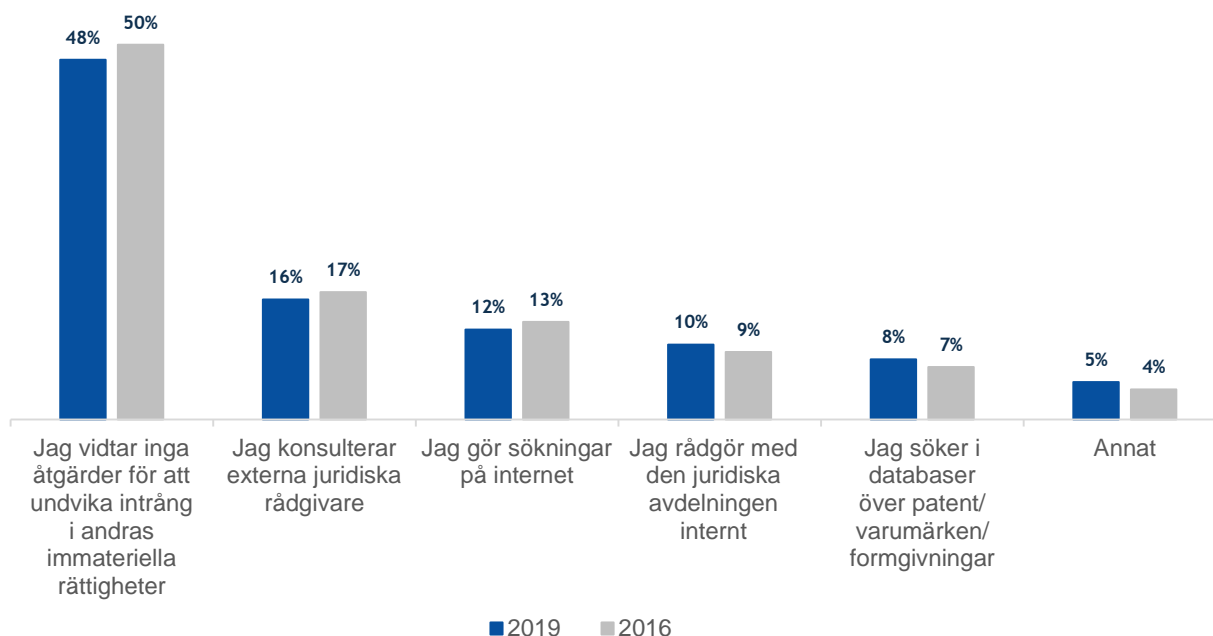
Åtgärder som små och medelstora företag vidtar för att hålla uppsikt efter möjliga intrång i immateriella rättigheter (2016–2019)

Antalet små och medelstora företag som drabbats av immaterialrättsintrång under de tre senaste åren har minskat från 31 procent 2016 till 24 procent 2019. Varumärken var den rättighet som varit föremål för mest intrång (48 procent), följt av patent (24 procent). De vanligaste konsekvenserna av immaterialrättsintrång uppgavs vara minskad omsättning (33 procent) och skadat anseende (27 procent).

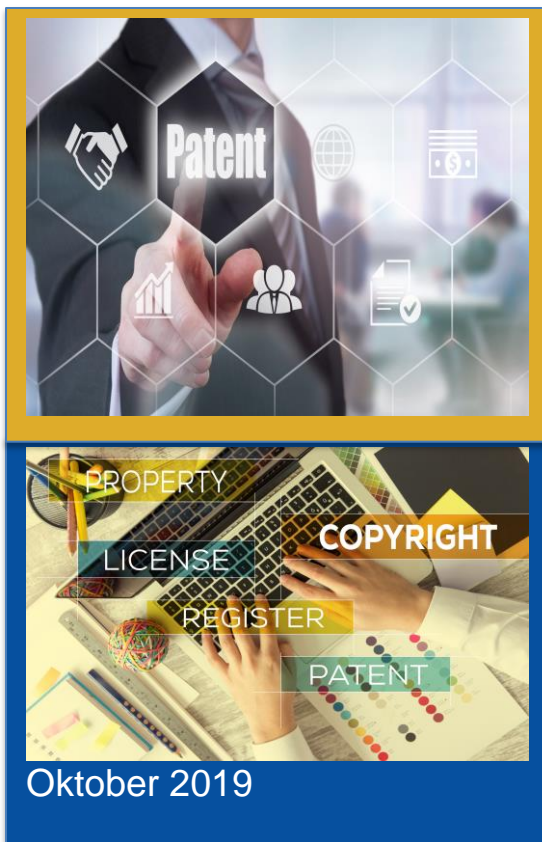
Med tanke på vilka skador som ett intrång kan orsaka konstaterades en oroande trend, nämligen att nästan hälften (48 procent) av de små och medelstora företagen fortfarande inte vidtar åtgärder för att undvika intrång i andra företags immaterialrätter. Bland dem som vidtar åtgärder är det vanligast att konsultera juridiska rådgivare (16 procent) och göra sökningar på internet (12 procent).

Jämförelse mellan åtgärder som små och medelstora företag vidtar för att undvika intrång i tredje parts immateriella rättigheter

Av denna studie framgår att det främsta hindret för att små och medelstora företag ska registrera immateriella rättigheter består i okunskap om vad immaterialrätt är för något och om hur det kan främja deras verksamhet. Många är mottagliga för information som kommer att vara till stöd för deras verksamhet, men medvetenheten om fördelarna med immateriella rättigheter behöver fortfarande förbättras.

I syfte att ytterligare stimulera små och medelstora företags tillväxt i detta sammanhang bör budskap för att öka medvetenheten om immateriella rättigheter visa små och medelstora företag de positiva effekter som immateriella rättigheter kan ha för att stärka deras verksamhet. Dessa budskap måste därefter spridas på platser och via kanaler som små och medelstora företag använder. I studien fastställs att dessa kanaler ofta skiljer sig åt mellan dem som innehar immateriella rättigheter och dem som inte innehar det och att de även kan variera kraftigt från land till land, vilket innebär att det krävs en skräddarsydd strategi för att sprida medvetenhet.

2019 ÅRS RESULTATTAVLA FÖR SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG OCH IMMATERIELLA RÄTTIGHETER

Sammanfattning